

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
PL 150
13101 Hämeenlinna

Selvityspyyntö ESAVI/10245/05.07.03/2014, 19.11.2014

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vastaus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt selvityspyyntössään ESAVI/10245/05.07.03/2014, 19.11.2014 Terveystiedon edistämiseksi perusterveydenhuollossa 2014 tiedonkeruun ja valtioneuvoston asetuksen 338/2011 valvontaohjelman perusteella Vantaan kaupungilta selvitystä em. asetuksen toimeenpanosta Vantaalla.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

1. OPPILAITOSTEN OPIKELUYMPÄRISTÖN TERVEELLISYYTEEN JA TURVALLISUUTEEN SEKÄ HYVINVOINTIIN LIITTYVIEN TARKASTUSTEN TOTEUTTAMINEN ASETUKSEN 338/2011 EDELLYTTÄMÄLLÄ TAVALLA

Terveystiedonhuoltolaki (1326/2010) ja koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa koskeva valtioneuvoston asetus (338/2011) velvoittavat koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa seuraamaan ja edistämään kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta yhteistyössä oppilaitoksen johdon kanssa vähintään kolmen vuoden välein. Koulu- ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset toteutetaan Vantaalla kaikissa oppilaitoksissa asetuksen 338/2011 edellyttämällä tavalla.

Koulu- ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset, opiskeluympäristön arvioinnit, on toteutettu Vantaalla kaikissa oppilaitoksissa syksyn 2014 aikana. Jatkossa opiskeluympäristön arvioinnit toteutetaan joka toinen vuosi samanaikaisesti lakisääteisen työolojen arvioinnin kanssa. Tarkastuksissa havaittujen puutteiden korjaamisen seuranta toteutetaan vähintään vuosittain, asetuksen mukaisesti.

Vantaalla koulu- ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastusten toteutuksen käytännöt ja ohjeistukset on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä sivistystoimen ja työsuojelun kanssa. Työturvallisuuslaki (738/2002) velvoittaa työnantajaa toimimaan työolojen arvioimiseksi ja kehittämiseksi. Haitta- ja vaaratekijöihin on puututtava ja toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta on seurattava. Työolojen arvioinnissa keskitytään työoloihin työntekijän näkökulmasta, koulu- ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksessa painopisteenä on opiskelijoiden opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden arviointi. Työolojen arviointi ja koulu- sekä opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastus sisältävät suurelta osin samoja elementtejä, josta syystä ne toteutetaan Vantaalla yhtä aikaa. Opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden

tarkastuksen, Vantaalla opiskeluympäristön arvioinnin, ohjeistukset ja lomakkeet on luotu yhdessä sivistystoimen kanssa hyödyntäen työolojen arvioinnin materiaalia niin, että yhtenäiset käytännöt helpottavat myös opetuksen järjestäjän toimintaa.

Asetuksen 338/2011 mukaan terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastus suoritetaan yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden tai opiskelijoiden, koulu- tai opiskeluterveydenhuollon, henkilöstön työterveyshuollon ja tarvittaessa terveystarkastajan, työsuojeluhenkilöstön ja muiden asiantuntijoiden kesken. Vantaan opiskeluympäristön arvoinnit toteutuvat tältäkin osin säädösten mukaisesti. Sivistystoimen kanssa on sovittu, että oppilaita ja vanhempia kuullaan opiskeluympäristön arviointia valmisteltaessa oppilaitoksessa sovitun käytännön mukaisesti. Opiskeluympäristön arvoinnit on nivottu osaksi opiskeluhuollon säännöllistä toimintaa ja ne toteutetaan uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämässä yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä, johon kutsutaan mukaan sekä oppilaiden että vanhempien edustus.

Opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden parissa työskentelee Vantaalla sekä myös valtakunnallisesti lukuisia toimijoita, joiden lakisääteiset tehtävät ovat osin päällekkäisiä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon velvoitteiden lisäksi esimerkiksi Vantaalla ympäristökeskus valvoo koulujen ja oppilaitosten terveydellisiä oloja, työterveyshuolto tekee työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä, työsuojelupiiri tekee tarkastuskäyntejä, työoloja arvioidaan työsuojelun ohjeistuksen mukaan linjaorganisaatiossa, tilakeskuksella on tilojen haltijana omat tarkastuksensa ja pelastuslaitos tekee palotarkastuksia. Vantaan koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on tehnyt ja tekee edelleen yhteistyötä kaikkien em. toimijoiden kanssa, jotta koulujen ja oppilaitosten opiskeluympäristön arvioinneista on mahdollisimman suuri hyöty oppilaiden opiskeluympäristön kehittämisessä.

Olisi toivottavaa, että koulujen ja oppilaitosten terveellisyyttä ja turvallisuutta edistävien toimijoiden vastuita ja työtehtäviä tarkasteltaisiin valtakunnallisella tasolla kriittisesti niin, että päällekkäisiä tehtäviä voitaisiin karsia erilaisia lakisääteisiä velvoitteita yhteen sovittamalla.

Valmistelijat: Aronkytö Timo, terveyspalvelujen johtaja
Ruponen Arja, palvelupäällikkö/Ennaltaehkäisevä
terveydenhuolto

2. ENSIMMÄISTÄ LASTAAN ODOTTAVAN PERHEEN SUUN TERVEYDENTILAN ARVION TOTEUTUMINEN

Ensimmäistä lasta odottaville perheille järjestetään Vantaalla asetuksen (Vna 338/2011) mukainen maksuton suun terveydentilan ja hoidontarpeen arvio.

Ensimmäistä lasta odottaville perheille on laadittu esite, joka sisältää tietoa odotusajan ja tulevan lapsen suun terveyden edistämisestä sekä kutsun maksuttomaan suun terveydentilan ja hoidontarpeen arvioon molemmille huoltajille. Perhe huolehtii itse ajan varaamisesta. Terveystoimijalle on laadittu opas odottavien perheiden ja pikkulasten suun terveyden edistämisestä ja sen huomioimisesta neuvolakäynneillä. Oppaassa on myös kuvattu suun terveydenhuollon palvelut ja niihin ohjaaminen. Terveystoimijalle on järjestetty vuosittain koulutusta oppaan sisältämistä asioista sekä suun terveydenhuoltoon ohjaamisesta.

Ensimmäistä lasta odottavien perheiden suun terveydentilan ja hoidontarpeen arviointeja toteuttavat suuhygienistit tai neuvontatyöhön perehdytetyt itsenäistä työtä tekevät hammashoitajat. Käyntiä varten on laadittu yksityiskohtaiset kirjalliset ohjeet, ja suun terveydenhuollon henkilökuntaa on perehdytetty odottavien perheiden neuvontaan ja arviointiin.

Potilastietojärjestelmämme mukaan ensimmäistä lasta odottavan perheen suun terveydentilan ja hoidontarpeen arvioon hakeutui vuonna 2013 27 perhettä, mikä on noin 2 % ensisynnyttäjäperheistä, ja vuonna 2014 marraskuun loppuun mennessä 14 perhettä (1 %). Vuonna 2014 käyntien kirjaamiseen on käytetty epähuomiossa virheellisesti ohjeistettua potilastietojärjestelmän omaa koodia eikä suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen mukaista käynnille kuuluvaa koodia (WYA40). Oikean koodin käyttö tullaan ohjeistamaan henkilöstölle, jotta jatkossa käynnit kirjataan oikein.

Vuoden 2014 aikana odottavan perheen suun terveyden edistämisen ja suun terveydenhuollon palveluiden esitettä on kehitetty, ja neuvolan terveydenhoitajia on muistutettu esitteen jakamisesta sekä perheiden ohjaamisesta suun terveydenhuoltoon suun terveydentilan ja hoidontarpeen arvioon. Jatkossa perheiden aktivoimiseksi tulee lisätä matalan kynnyksen palveluita tarjoamalla perheille mahdollisuutta tulla neuvontaan omassa neuvolassa ja jopa muun neuvolakäynnin yhteydessä. Vantaan Internet-sivujen suun terveydenhuollon palveluista kertovaa osuutta ensimmäistä lasta odottaville perheille ollaan parhaillaan kehittämässä.

Valmistelijat: Arpalahti Irma, ylihammaslääkäri
Kommonen Hanna-Mari, erityisasiantuntija

Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja

Timo Aronkytö
Terveyspalvelujen johtaja

LIITE Opiskeluympäristön arviointilomake